

על משחק השבת, בו ניצחה מכבי תל-אביב את מכבי נתניה בתו-צאה 0:3 ועלתה למקום השני ב-טבלת הליגה, כותב שייץ גלור:

לפני שמתחילים, יש לי משהו מעניין ש-בילבם, אם אתם או-הבים סקאנדלים או קודם כל, מול שיש עוד אנשים שקור-אים ספרים. אחד מ-אלה בא אלי ואמר לי שבספר שקוראים לו האנציקלופדיה עברית, זה ספר ש-כותבים שם על כל מיני אנשים חשובים, יש גם קטע עלי. רצתי לראות את האנ-ציקלופדיה, כרך י' עמוד 845, ולא תאמינו, באתריות שחורות גדולות אני רואה שם כתוב: גלור יהושע. שמחתי שסוף-סוף זר-כים גם הכדורגלנים להכנס לאנציקלופדיה. עוד לא הספקתי להיות נכבד לגמרי, ואני ממשיך לקרוא וכבר אני רואה טעות. תני-אלו כל ילד ברחוב אם הוא לא יודע שה-כינוי שלי זה שייץ. והנה שם כתוב שה-כינוי של יהושע גלור זה ויליוס. המשכתי לקרוא ונעשה לי חושך בעיניים. כל כך הרבה טעויות במקום אחד עוד לא ראיתי אף פעם. תראו את מה שקראתי שם, ותראו אם לא תצחקו: "גלור יהושע (1831—1885) משפטן אוסטרי ויהודי מומר, עיקר פעולתו המדעית היתה בחקר המשפט הפילילי". שכל כך הרבה משפטים פיליליים יהיו למי שתר-שב ככה. אף פעם לא הייתי מומר, ובאוס-טריה הייתי רק בשביל לשחק כדורגל.

תחול ועכבר בלהגנה. את ההפתעה השניה השבוע קיבלתי בנתניה, כשנסענו לנתניה לשחק שם נגד מכבי. לא צריך לספר לכם שנתניה זה הנאחס של מכבי תל-אביב. זה המקום שאנחנו תמיד או מפסידים או יוצאים בכבוד בחיקו. לא צריך לספר לכם על שיטת הבונקר של מכבי נתניה, שכולם נסגרים בהגנה ולא נותנים להתקוף. כינוי בטוחים שהפעם הם יעשו לנו בונקר כזה, שנצטרך להביא טאנקים כדי לפוצץ אותו. אבל התברר שטענינו. המאמן החדש שלהם, דוקטור, לא אחוז בשיטה הזו, ואחרי מספר גישושים ראינו שהפעם אין לנו עסק עם בונקר אלא עם פילבוקס. מכבי נתניה שיחקו אתנו משחק של תחול ועכבר. למי-רות שלא עשו בונקר הם שיחקו רוב הזמן בהגנה, כשהם מתקיפים רק עם שניים של-מה עוזרים ולאברהמילה בנדורי לא היתה כמעט עבודה.

תיכף בהתחלת המשחק התחלנו להתקוף. פעם גולדשטיין בעט חזק לשער, אלא ש-במקרה פגע הכדור בראשו והופץ הצידה. החלוצים של נתניה עשו איזה ניסיון או שניים להשיב התקפה, אבל חוץ מהיינו, אי-אפשר לתת לאיש מהם את הציון: יעיל. רק אחרי חצי שעה בערך, הפסיק לרעד לנו הפופיק. פלשל, זה שבפחות משלושה שיערים לא יורד מהמגרש בזמן האחרון, הכניס את השער הראשון ובתוצאה של 0:1 הסתיימה המחצית.

נצחון משכנע. במחצית השניה רצינו להגדיל את היתרון, כי עם 0:1 אתה לעולם לא יודע מה יכול לקרות, כמו שנאמר: טובים השניים מן האחד. שלוש דקות אחרי תחילת המחצית בעטתי בעיטת קרן. הכדור שהרבצתי הגיע לגולדשטיין, והוא מסר אותו לנחמיאס שהכניס מהזווית בומבה לשער. שער כזה יפה באמת כבר לא ראיתי הרבה זמן. אחרי זה קיבלנו בטחון ושלטנו על המשחק. היו עוד הרבה כדומנויות, אלא שהמחולל היה אלה כהן.

הנתניהים סגרו את המרכז, משום כך החלטנו לשחק באגפים ורק פלשל נשאר באמצע, כדי לדחוף את הכדור כשצריך. בדקה 65' מסר לי פלשל הרגל, כשמדתי איהו עשרים מטר מהשער כשלפני המגינים. הם היו בטוחים שאני אתחיל להתקדם עם ה-כדור לשער והתכוננו בזה. במקום זה אני עצרתי את הכדור במקום ובעטתי. הר-בה אנשים לא ראו את הגול. הכדור פגע בצונו ויצא החוצה. אפילו השופט לא ידע בדיוק אם הכדור נכנס או לא, אבל הוא ראה שמחבקים אותי והבין שהוא צריך לשחק.

אני יודע שתגידו: אה, מה זה לנצח את מכבי נתניה, סתם קבוצה שנמצאת במקום השישי בליגה. או לידיעתכם. זה הנצחון המשכנע ביותר שאינו קבוצה שהיא ניצחה את נתניה על מגרשה בשנתיים האחרונות.

האם שופטי הכדורגל הם אשר גורמים להתפרעות הקהל? מי שופט את השופטים?

יושבראש חדשני
יש דין גם לדינים

כשופטים ראשיים, וניתנה הזדמנות לשופטים צעירים לעלות. מצב זה גם איפשר לאיגוד השופטים לבקר יותר את חבריו. כי בגמור כל משחק, מקבל שופט הליגה הלאומית מכתב ובו הערות על השגיאות שעשה ב-משחק. לפעמים מצורפת למכתב התראה: אם יחזור על שגיאותיו, לאחר שהעירו לו עליהן הוא עשוי להיות מוצא מהשלישיה במשחקים הבאים.

★ ★ ★

כד השופטים ביציע

מה קרה איפוא בשבת שעבר? מרה? אחרי ששני משחקים קודמים, בהם היה הנדורק צריך לששש כשופט רא-שי, התבטלו העונה, הוא קיבל לשיפוט את המשחק בין הפועל תל-אביב להפועל חיפה. היתה זו הפעם הראשונה שאלה לשופט בפי-ני קהל כה רב. הגבירה את ההתרגשות ידיעתו, שביצע נמצאים כמעט כל מבקרי איגוד השופטים שבאו למגרש זה מחוסר משחקים אחרים באותה שבת.

את סבירו של הנדורק: "לפני המשחק יתנו לו הוראות מדויקות כיצד עליו לנהוג ב-משחק זה. אולם הוא רצה כנראה לקנות במשחק זה את עולמו בבת אחת. במקום לשלוט במשחק הוא רצה להוכיח יופי. יש לציין לזכותו שהפסיק את המשחק כאשר ראה שסגל, כדורגלן תל-אביבי, נמצא במצב של גרוגו והתקשקש להוציאו מהמשחק. גם החלטתו לפסוק מכת-עונש נגד חדרורב כש-זה הקפיץ את הכדור שלוש פעמים, היתה נכונה מבחינת חוקית אלא שהיתה משנה מבחינה טאקטית. הוא שבח שלוש פעמים שני קבוצות אלה יש מסורת עקובה מדם, עוד מהתקופה שלא היה קהל פראי כזה — עוד בתקופת החלוציות. שחקני הפועל חיפה הגיעו למקסימום הנוקשות הגופנית שלהם, ומבחינת הכושר והמבנה שלהם הם מגיעים עד לגבול המותר אפילו כשהם משחקים פייר. ניהול המשחק הפעם גרם אמנם לעצ-בנות והתחממות, אולם לא השפיע על מהלך המשחק. אני סבור כי אם יקבל הדרכה מתאימה ויקלוס דברים כפי שאומרים לו מבלי לחפש יוצאים מהצד, כי לו כל הנתר-נים להגיע למעמד מכובד."

אולם בעית כשלוש השופט אינה בעית של הנדורק בלבד. יותר ויותר מקרים של כשלוש שופטים מוציאים על עובדה אחת — חוסר אנשים מובחרים לתפקידיו שופטי הכדורגל. השופטים של היום הם בשטח — כלל אנשים שאינם יכולים להתבלט בשטח אחרים, מה שאינם עוסקים שיש בכוך ופר-סום — השיפוט. שחקני כדורגל לשעבר אינם בוחרים במקצוע זה — כי הוא אינו נוסח עמו רחמים. והכדורגלנים הרגילים לטובות הגנה לא יורצו במגרש שלא על מנת לקבל פרס. משום כך יכול הפתרון לבעית השופט בישראל לבוא — רק אם השופטים יהפכו מחובבים — למקצועיים.

מאגדים באיגוד משלהם, שהוא אולי ה-מאורגן והמסודר ביותר בממלכת הספורט הישראלי. 250 השופטים המאגדים באיגוד שופטי הכדורגל מדורגים בדרגות שונות, המקנות להם את הזכות לשפוט במשחקי ליגה נמוכה או בליגה הלאומית. איש שופטים אלה לא קינה לו מקום של קבע בליגה מסוימת בזכות שמו או מעמדו, אלא מדי שנה בשנה הוא חייב להוכיח את רמתו המקצועית, לפיה נקבע מעמדו.

בגמור כל עונה יוצאים כל שופטי הכדורגל לשלושה ימי מבחן, שם הם עוברים בחינות תיאורטיות ובחינות כושר גופני. את המבחן המעשי עוברים השופטים שעה שהם שופ-טים על המגרשים. בשני סוגי מבחנים אלה על השופטים לאסוף מספר נקודות, המקנה להם את דרגתם לעונה הבאה.

למעשה יש שתי מסגרות לשופטים, ה-מסגרת המחוזית, ובה נכללים השופטים בליגות הנמוכות, בליגה ב' ומטה, והמסגרת הארצית הכוללת את שופטי ליגה א' ואת שופטי הליגה הלאומית. על מנת להשיג דרגה ג' בליגה המחוזית, המקנה לו את הזכות לשפוט בליגה ג', חייב שופט לאסוף בסוף העונה לפחות 41 נקודות מתוך 100 אפשריות. וכדי להגיע לדרגה א' בדירוג המחוזי, כלומר לקבל לידיו את הזכות לש-פוט במשחקים קובעים בליגה ב', הוא צריך לאסוף 61 נקודות. שופט מצטיין בדירוג המחוזי, מקבל משחק לנסיון לפני קהל, ואם הוא מצליח הוא מועמד לסגל השופטים של ליגה ב'.

רק שופט שהיה שופט קבוע במשך שני-תיים בליגה ב', ושצבר 81 נקודות, יקבל תפקיד שיפוט בליגה א' הארצית, וזאת רק במקרה שהתפנה מקום לשופט. כדי להגיע לדרגה א' בליגה הארצית, על מנת לקבל את הזכות לשפוט במשחקי הליגה הלאומית, צריך שופט לצבור במשך העונה 86 נקודות. אלה האוספים את מספר הנקודות הגבוה ביותר, מקבלים מעמד של שופט בינלאומי.

★ ★ ★

ארגון של קצין מבצעים

כיצד ניתנות הנקודות לשופ? טים? את רוב הנקודות מקבלים ה-שופטים כתוצאה מהתנהגותם על המגרש. גילה השבוע מיכאל חדשוני, יושבראש אי-גוד שופטי הכדורגל בישראל, כיצד מבוקרים השופטים: "כל שופט בליגה הארצית מבוקר בכל עונה בששה משחקים, שלושה בסבוב הראשון ושלושה בסבוב השני. מבקרים מ-טעם איגוד השופטים, בעיקר שופטים ש-פרשו, מבקרים במשחק בו הוא שופט ומ-מלאים דו"ח מפורט.

"יש דרו"ח שאלות שונות כמו: האם ה-משחק קל או קשה לשיפוט? האם הוא הוגן ובלתי תלוי בהחלטותיו? ועל כל שאלה מקבל השופט ציון. הוא מקבל נקודות גם בהתאם להופעתו, תלבושתו, מצב-רוחו, עצ-בנות, צורת שריקתו, תנועותיו, ויעילותו. בהתאם לדר"חיים אלה נקבע מעמדו של השופט. אולם אין מחכים עד לסיום העונה. אם באמצע העונה יורד שופט מהממוצע השנתי של נקודותיו, הוא מורד בדרגה. כך למשל, אחרי שמשח הנדורק קיבל עכבר, שיפוטו הגרוע במשחק של השבת שעברה, מספר נקודות זעום, והממוצע השנתי שלו הורע, הוא נשלח לשפוט כשופט קו ב' ליגה א'.

בעונה הנוכחית חלה מהפכה בצורת ה-שיפוט בליגה הלאומית. בתום העונה ש-עברה היה מצבם המוראלי של השופטים נמוך מאוד. אז היה נהוג ששופט ראשי הוא שופט ראשי במשך כל העונות, ושופטי הקו נשארים תמיד שופטי קו. מיכאל חדשוני קיבל על עצמו תפקיד של יושבראש ה-ועדה הטכנית ועדת המינויים, ניגש כמו קצין מבצעים לבצע ריאורגניזציה בין ה-שופטים. הוא החליט אז על הקמת צוותות של שלושה שופטים, שאינם מתחלפים, וש-בכל שבת משמש משהו אחר מהם בתפקיד של שופט ראשי. על ידי ריאורגניזציה זו, ניתן למספר רב יותר של שופטים לשפוט

גם המהפכה שהתרחשה השבוע בצמרת הליגה הלאומית בכדורגל, לא האפילה על משחק כדורגל אחד שהתקיים בשבוע שעבר. למרות הסולחות למיניהן, יסאר המשחק בין הפועל תל-אביב להפועל חיפה, שהתקיים בשבת שעברה ביפה, חרות היטב בזכרונם של הצופים בו. כי הברוטל-יות חסרת-התקדים שהתגלתה בו, וחוסר-האונים של השופט שנהל את המשחק, שלא יכול לשלוט בשחקנים ולמנוע התפרעות, יוסיפו להסעיר את קהל חובבי הספורט.

במרכז הסערה עמד שופט נמוך קומה בעל פני ילד, משה הנדורק. היה זה הוא שספג במשך השבוע את מטר העלבונות וההאשמות הגדול ביותר שספג אי-פעם ש-פט כדורגל בישראל. "הנהלת איגוד השופ-טים אשמה במה שהתרחש במגרש!" הח-ליטו עתונאי ספורט ותיקים. "איך שולחים שופט כזה למשחק כזה? מקשים מעין אלה גם מביאים להתפרעות הקהל והשחקנים הם יחז, אמר הקהל.

לרצע אחד שכחו כולם את האדם המס-תור מאחורי המדים השחורים והשורק ב-משרוקית, ראו בו מפלצת שכל מטרותה להרוס משחקים ולשלוט את הגאת הקהל. אולם דחקא דמותו של משה הנדורק היתה שונה מהדמות אותה תיארו לעצמם הצופים. כי הנדורק, שהיה בוממו שחקן כדורגל בפולין — עבר קורס שופטים בארץ לפני-שבע שנים ועלה רק השנה לשפוט בליגה הלאומית — הוא לדעת ראשי איגוד השופ-טים הישראלי — "אחד השופטים המבטיחים והמוכשרים ביותר בארץ, שיתפוס לו ב-עתידי מקום של כבוד בין השופטים." עוד יותר מזה: הנדורק נמנה על סוג השופטים האהבים את הכדורגל עד כדי כך, שהם מוכנים להקריב למענו הכל. בלהיטותו ה-רבה אחרי כדורגל פוטר הנדורק ממקום-עבודה אחד אחרי השני, ולהיטות זו היא שגרמה לבסוקו את לגירושיו מאשטו.

אולם למרות עובדות אלה, אין מגוס מן השאלה: כיצד ניתן לשופט חסר-נסיון ב-משחקי ליגה לאומית לשפוט במשחק כה מכריע?

★ ★ ★

מבחן לשופטים

הזל אוהדי הכדורגל יודע הרבה מאוד על כל אחד מהעשרים ושניים הרבה כדורגלנים המופיעים לפניו במשחק. אולם הוא יודע מעט מאוד על השחקן ה-23 — על ציבור שופטי הכדורגל. שופטי הכדורגל

כדורגלן הפועל חיפה גינבורג
הם פאוליטיים אפילו כשמשחקים פייר